

Groepsfoto genomen tijdens de jubileumvergadering op 21 nove

Vondst van de blauwgestreepte schaalhoorn in de Waddenzee

Ton Janssen en Willem Faber

Living Blue-rayed Limpet in the Wadden Sea

Afgelopen zomer zeilde ik, eerste auteur, met een aantal 'ouwe sokken' met de Zeelandia op de Waddenzee. Op 12 september 2009, om 11.55 uur, visten wij ten westen van Rotterdam, met een bootshaak dotten veterwier op. Aan boord vonden we daarin een 12 mm grote, levende, blauwgestreepte, schaalhoorn, *Ansates pellucida* (L., 1758). Hennie de Boer

van de Friese Schelpenwerkgroep nam direct contact op met Thijs de Boer op Schiermonnikoog. Deze vertelde dat hem geen eerdere vondst van deze soort op onze kust bekend is. In de literatuur vinden wij aanwijzingen van soortgelijke vondsten op de Nederlandse kust of in de Waddenzee.

Goud (1985: 5) vermeldt:

“niet autochtoon langs de Nederlandse en Belgische kust..... Langs de Nederlandse kust spoelt de soort een enkele keer, soms invasiegewijs aan, veelal levend op riemwier.”

De Bruyne/de Boer (2008: 58) zeggen over deze soort:

“NB. Regelmatig spoelen, vastgehecht op wier, exemplaren aan van de soort *Ansates pellucida* (Linnaeus, 1758) [blauwgestreepte schaalhoorn]. Deze soort leeft langs de Engelse en Franse kusten op wier van het geslacht *Laminaria* en is daarmee aangevoerd meermaalen op de eilanden gevonden.”

ember 2009 in Naturalis. Foto J.J. ter Poorten.

Ansates pellucida is thans de officiële naam van deze tot de Patellidae behorende soort (CLEMAM: 27349), maar verschillende auteurs delen de soort in bij een ander genus: naast Linnaeus die de soort als een *Patella* beschouwt treft u de soort ook aan als *Helcion pellucidum* (Goud, 1985: 5; Chambers, 2008: 75) of als *Patina pellucida* (Poppe/Goto: 1991: 72).

Literatuur:

- BRUYNE, R.H. DE & TH.W. DE BOER, 2008. – Schelpen van de Waddenzee: 1-359. 's-Graveland.
 CHAMBERS, P., 2008. - Channal Islands Marine Molluscs: 1-322. Charonia Publ., www.charonia.co.uk.
 CLEMAM, Taxonomic Database on European Marine Mollusca, www.somali.asso.fr/clemam/botaxis.php.
 GOUD, J., 1985. - Noordzee weekdieren, Patellidae. – Vita marina, Noordzee weekdieren: 1-62.
 POPPE, G.T. & Y. GOTO, 1991. - European Seashells, Vol 1: 1-352. Wiesbaden, Germany.

Adressen van de auteurs:

Ton Janssen
 Romulus 112
 3962 LB Wijk bij Duurstede
 e-mail: ton.janssenwbd@casema.nl

Willem Faber
 van Alkemadelaan 938
 2597 BG Den Haag
 e-mail: wfaber@veteranen.nl

Schelpen en slavenhandel

Een zekere Hans Albert Rodatz transporteerde als kapitein van een schoener pelgrims van Egypte naar Jeddah. Hieraan kwam in 1844 een einde toen de Egyptische heerser Mohammed Ali toegang aan de jaloezie van Arabische zeevaarders en bij decreet zijn bedrijf verbood. Rodatz week uit naar Zanzibar en kocht samen met een andere koopman enorme aantallen kauri-schelpen, hoofdzakelijk *Cypraea moneta*, die met grote winst werden verkocht aan (Nederlandse?) slavenhandelaars die opereerden tussen West-Afrika en Amerika. Op deze manier zou tussen 1850 en 1878 20.000 ton van deze schelpen naar West-Afrika zijn verscheept. Wellicht nam hij, in het algemeen van Zamzibar, af en toe naar zijn thuishaven Hamburg ook andere soorten mee want enige soorten zijn in die tijd naar hem zijn vernoemd: *Venus rodatzii* Dunker, 1848, *Mactra rodatzii* Dunker, 1850, *Achatina rodatzii* Dunker, 1852, *Natica rodatzii* Philippi, 1852, *Barbatia rodatzii* Dunker, 1866.

Ontleend aan H.K. Mienis in Biographical Etymology of Marine Organism Names (BEMON),
<http://www.tmbi.gu.se/libdb/taxon/personetymol/index.htm>